

Tih prdec na pogrebu kulture

Tomaž Grom je tisti kontrabasist, ki je v svojih projektih zvok raziskoval na premnoge načine, pogosto v sodelovanju s številnimi glasbeniki, od uličnih do akademikov. Danes bo na Metelkovi na prsluh dana njegova praznična zvočna inštalacija Ta veseli dan kulture.

Tomaž Grom je odprl vprašanje razumevanja zvoka, njegove ne-nevtralnosti, kulturne in ideološke zaznamovanosti. (Foto: Tomaž Skale)

Današnji Ta veseli dan kulture je tako mračen, da bi se tudi Prešeren, če bi se lahko, odločil raje ne roditi: veselja in žive umetnosti morda še nikoli ni bilo tako malo in tako preziranih kot danes. V tem duhu je Grom zasnoval tudi svojo praznično inštalacijo: umetnice in umetnike je prosil, da mu za plačilo 20 evrov pošljejo zvočni posnetek enega ali več svojih prdcev, iz 111 prispelih posnetkov pa je nato skomponiral skladbo Ta veseli dan kulture. Svojo namero je utemeljil z luteransko modrostjo: »Bojazljiva rit redko spusti vesel prdec.«

Veliki družbeni tabu

Prošnja sama je bila seveda transgresivna, saj ob duhovitem namigu na usmrajenost političnega trenutka zadeva tudi enega tistih tabujev intimnosti, ob katerem mnogi že ob sami misli zardijo: prdec. Pričakovano je sprožila paleto reakcij, od zgroženosti do smeha, od pojasnil o tehničnih težavah do navdušenja. Grom je tako odprl vprašanje razumevanja zvoka, njegove ne-nevtralnosti, kulturne in ideološke zaznamovanosti. Obstajajo torej grdi, neprimerni zvoki naše intimnosti, ki se jih sramujemo, zato iz njih ne gre skladati simfonij kot denimo iz posnetkov šumenja reke, vetra ali porodne vode, ki pljuska okoli fetusa (ki pa ji ritem vendarle dodaja tudi nosečničina peristaltika?). Gre torej za sramotni del intime (ne pozabimo, da je na primer intimnost golote praktično povsem izginila) in je tudi povsem abstraktna kompozicija iz teh zvokov »kontaminirana« s sramoto, celo vonjem?

Dragi Tomaž,

žal se ne morem odzvati, ker ne glede na to, da spoštujem tvoje glasbeno delo, navijam, verjamem in se vnaprej veselim kompozicije, nisem pripravljena deliti intime te vrste. Zavedam se, da bo (najbrž) v montaži številnih prdežev moja anonimnost zagotovljena ... ampak že samo dejstvo, da ti to poslušáš in veš, čigav material je, pomeni intimen-ustvarjalno-človeški odnos, na katerega žal nisem pripravljena.

Dragi Tomaž,

ni ga lepšega, kot dober prdec! Potem ko sem imel resen pogovor s sodelavcema/soavtorjema, gospodom Črevom in gospo Danko, sem navkljub njunim pomislekom in predsodkom uspel doseči kompromis in njuno privoljenje za ta projekt. Sta pa oba enoglasno zahtevala, da se v pogodbi predlaganemu znesku 20 evrov doda še tri ničle. Upam, da to za produkcijo ne bo preveliko breme, saj vsi trije poznamo vaše domete in trdno verjamemo tako v umetniški kapital projekta kot njegov komercialni potencial in uspeh. V nasprotnem primeru se pogodbi in honorarju odpovedujemo.

Tomaž,

navajam filozofa Petra Sloterdijka: »Kdor je priča kakega prdca, nujno producira interpretacijo tega zvoka.«